

*Tämä liite ei ole oikeudellisesti sitova asiakirja. Oikeudellisesti sitovat pakotesäädökset löytyvät Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistusta pakoteasetuksista. Liitteessä on koonti uusista säädösmuutoksista, mutta koonti ei ole tyhjentävä.*

## Venäjä-pakotteet

### Henkilöpakotteet (henkilöpakoteasetus (EU) 269/2014)

Ensimmäinen osa uusista pakotteista koskee ns. henkilöpakotteita, jotka on asetettu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta.

21. pakotepaketissa listataan **218 tahoa** (48 luonnollista henkilöä ja 170 yhteisöä), jotka ovat osallistuneet Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentäviin tai uhkaaviin toimiin.

### Sektoripakotteet (sektoripakoteasetus (EU) 833/2014)

Toiseksi EU laajentaa ns. sektoripakotteita, jotka on asetettu Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta. Alla on esitetty sektoripakotteiden pääasialliset muutokset.

### Vienti- ja tuontikielloista

Vientikiellon alaisiksi lisätään tuotteita, jotka voisivat edistää Venäjän sotilaallista ja teknologista, puolustus- ja turvallisuusalan kehittämistä, **kuten nikkelijauheet, nikkelimetalli ja nikkeliseokset, berylliumjauheet, sekä itsekiinnittyvät kalvot, teipit ja kaitaleet, joita käytetään avaruus, ilmailu- ja puolustusalailla.** Lisäksi kieltoja laajennetaan koskemaan **miehittämättömiin ilma-aluksiin (UAV) liittyviin tavaroihin ja teknologiaan, kuten maalaitteistoon, häirintä-, sieppaus- ja laukaisujärjestelmiin ja servomoottoreita sekä lennon keskeytysjärjestelmiin.**

EU laajentaa myös sellaisten toimijoiden listaa, jotka ovat sotilaallisia loppukäyttäjiä, osa Venäjän sotateollista kompleksia tai joilla on kaupallisia tai muita yhteyksiä Venäjän puolustus- ja turvallisuusalaan tai jotka muuten tukevat sitä, lisäämällä listaan **51 uutta tahoja**. Tähän ns. vientikieltolistalle lisätään myös kolmansissa maissa toimivia tahoja, jotka edistävät vientirajoitusten kiertämistä mm. tietokoneohjattujen työstökoneiden, mikroelektroniikan sekä puolijohdeprosessilaitteiden osalta.

EU laajentaa myös niiden tuotteiden luetteloa, jotka tuottavat Venäjälle merkittäviä tuloja. **Tuontikieltoja laajennetaan koskemaan kuparimalmeja, nikkelimalmeja, lyijymalmeja, jalometallimalmeja, muokkaamatonta sinkkiä, maa-alkalimetalleja, tiettyjä epäorgaanisia kemikaaleja (sinkkioksidit ja kromioksidit), mäntyöljyä, lasitavaroita, helmien jäljitelmiä sekä autonosia.**

### Öljyn hintakattomekanismin (OPC) tarkasteluvälin keskeyttäminen

EU päätti öljyn hintakattomekanismin tarkasteluvälin keskeyttämisestä 12 kuukauden määräajaksi. Tällä hetkellä dynaaminen hintakattomekanismi on sidottu venäläisen raakaöljyn markkinahintaan, ja hintakattoa tarkastellaan automaattisesti kuuden kuukauden välein. Päätös sisälsi myös mahdollisuuden tarkastella hintakattoa uudelleen alkuvuodesta 2027. Keskeytyksen myötä venäläiselle raakaöljylle asetettu hintakatto pysyisi nykyisellään (44,10 dollaria barreliä kohden) 14. heinäkuuta 2027 saakka.

### Venäjän käyttämään varjolaivastoon kohdistetut pakotteet

EU listaa sektoripakotteisiin yhteensä **40** varjolaivastoon kuuluvaa alusta. Sektoripakotteissa niin sanotut varjolaivat ovat aluksia, jotka kuljettavat esimerkiksi tavaroita Venäjän aseellisuuden käyttöön tai jotka kuljettavat venäläistä öljyä ja öljytuotteita tai mineraalituotteita, ja eivät noudata IMO:n (International Maritime Organization) laivaliikenteelle antamia suosituksia. Uusimpien lisäysten myötä listattujen varjoalusten määrä nousee **672 alukseen**.

Lisäksi muutetaan varjolaivaston listausperusteita, jonka myötä jatkossa voitaisiin listata myös pakotelistatuille aluksille palveluja, kuten polttoainetäydennystä, hinauspalvelua tai öljyn aluksesta toiseen tehtävää siirtoa, tarjoavia aluksia.

EU on jo hyväksynyt toimenpiteitä, joilla rajoitetaan Venäjän nesteytetyn maakaasun (LNG) vientiin liittyviä tuloja. Tällainen vienti riippuu LNG-säiliöalusten saatavuudesta, ja sen vuoksi on tärkeää rajoittaa Venäjän

mahdollisuutta haalia ja käyttää LNG-säiliöaluksia. Tästä johtuen EU ottaa käyttöön LNG-alusten myyntiä koskevan ennakoilmoitusmenettelyn.

EU ottaa käyttöön väliaikaisen vapautuksen koskien Venäjältä peräisin olevan tai Venäjältä viedyn nesteytetyn maakaasun (LNG) siirtoa tai siirtoon liittyvää ostoa, kun kyseinen siirto tai siihen liittyvä osto on tarkoitettu kolmansiin maihin ja siirto tai siihen liittyvä osto perustuu ennen 24.2.2022 tehtyyn sopimukseen. Vapautuksen täytäntöönpanevassa säännöksessä nimenomaisesti säädetään, että unionin toimijoiden väliaikaisen vapautuksen nojalla kolmansiin maihin siirtämän venäläisen LNG:n kokonaismäärä ei saa ylittää vuoden 2025 volyymien tasoa. Näin estetään se, että Venäjän kyseisistä siirroista saamat vientitulot kasvaisivat. Komission on säännöllisesti arvioitava vapautuksen täytäntöönpanoa ja toimitettava arviointinsa neuvostolle. Arvioinnin perusteella neuvosto tarkastelee väliaikaisen vapautuksen toimivuutta ja tarvittaessa tekee päätöksen sen keston lyhentämisestä, jatkamisesta tai päättämisestä.

### Finanssisektorin pakotteet

EU lisää yhteensä **yli 20** yhteisöä pakotteiden kiertämiseen osallistuvia finanssi- ja kryptotoimijoita koskevan liiketoimintakiellon piiriin. Kiellon piiriin lisätään myös kryptoalustoja ja kryptovarapalveluiden tarjoajia eräissä kolmansissa maissa. EU lisää myös **33** luotto- tai rahoituslaitosta luetteloon oikeushenkilöistä, yhteisöistä tai elimistä, joihin sovelletaan liiketoimikieltoa. Mikään EU-toimija ei saa olla suoraan tai välillisesti tekemisissä minkään luetteloidun yhteisön kanssa.

EU ottaa käyttöön mahdollisuuden kieltää kokonaan liiketoimet sellaisten oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten kanssa, jotka ovat kryptovarapalveluja tarjoavia yhteisöjä taikka kryptovarojen vaihdon tai siirron mahdollistavia alustoja, ja jotka ovat sijoittautuneet asiaankuuluvassa liitteessä määritettyihin kolmansiin maihin. Tällä kiellolla on tarkoitus puuttua EU:n venäläisiä kryptovarapalvelun tarjoajia ja kryptovara-alustoja koskevan yhteydenpitokiellon lisääntyneeseen kiertämiseen kolmansien maiden kautta.

Lisäksi EU ottaa käyttöön poikkeuksen, jonka perusteella toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa jäsenvaltioiden tai Euroopan talousalueen ja Sveitsin kansalaisille luvan nostaa varat, joita heillä saattaa olla tietyissä liiketoimintakiellon alaisissa luotto- ja rahoituslaitoksissa sekä kryptovara- tai maksupalveluja tarjoavissa yhteisöissä, jotta ne voivat lopettaa toimintansa taikka irtisanoa sopimuksensa tai muut järjestelynsä asianomaisen laitoksen tai yhteisön kanssa.

## Muita sektoripakoteasetuksen muutoksia

EU teki poliittisen päätöksen jäsenvaltioita velvoittavasta **kiellosta myöntää viisumeita** Venäjän federaation asevoimissa tai Venäjän hallitukseen kytkeytyvissä tai sen määräysvallassa tai johdolla toimivissa aseellisissa ryhmissä **24. helmikuuta 2022 lähtien** palveleville tai palvelleille viisuminhakijoille. Jäsenvaltio voisi kuitenkin poikkeuksellisesti myöntää viisumisäännösten mukaisen alueellisesti rajoitetun viisumin, kun tämä on tarpeen humanitaarisista syistä, kansallisen edun tai kansainvälisten velvoitteiden takia, tai kun viisuminhakija on toisinajattelija tai loikkari Venäjän asevoimista tai edellä mainitusta aseellisesta ryhmästä. Varsinaisen kiellon voimaan saattamisesta tehdään vielä erillinen neuvoston päätös.

EU on aiemmin rajoittanut venäläisten diplomaattien ja heidän perheenjäsentensä liikkumista EU-alueella. Kolmannet valtiot ovat ottaneet käyttöön samankaltaisia rajoituksia EU kanssa kohdistuen venäläisten diplomaattien ja konsuliviranomaisten sekä Venäjän diplomaatti- tai konsuliedustustojen hallinnollisen ja teknisen henkilöstön tai palveluhenkilöstön jäsenten tai heidän perheenjäsentensä matkustamiseen unionin kautta. Tämän johdosta EU laajentaa tietojenvaihtoa näiden kolmansien valtioiden kanssa.

EU laajentaa Venäjän kansalaisia tai Venäjällä asuvia luonnollisia henkilöitä koskevaa kieltoa omistaa tiettyjä oikeushenkilöitä, yhteisöjä tai elimiä, jotka on perustettu tai muodostettu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, taikka käyttää niissä määräysvaltaa tai toimia niiden hallintoelimissä koskemaan kaikkia asetuksessa (EU) 2023/1114 määriteltäjä kryptovarapalveluja tarjoavia yhteisöjä.

EU on aiemmin ottanut käyttöön kiellon, joka koskee kolmansiin maihin sijoittautuneiden henkilöiden esittämien vaateiden täyttämistä, jos kyseiset henkilöt myyvät vientikieltojen kohteena olevia tavaroita ja teknologiaa. Nämä henkilöt voivat kuitenkin edelleen esittää kolmansien maiden lainkäyttöalueilla näiden kieltojen vaikutuspiiriin kuuluvia sopimuksia ja liiketoimia koskevia vaateita, jotka aiheuttavat vahinkoa jäsenvaltion kansalaisille tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille oikeushenkilöille. Tästä syystä EU laajentaa mahdollisuutta hakea korvauksia näistä vahingoista jäsenvaltion tuomioistuimissa.

EU laajentaa myös unionin tuomioistuimien toimivaltaa antaa määräyksiä olla hakematta minkään sellaisen kieltomääräyksen, määräyksen, välitoimen, tuomion tai muun tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanoa tai tunnustamista tai siihen vetoamista millään lainkäyttöalueella, joka on saatu tai voidaan saada näissä oikeudenkäyntimenettelyissä. Lisäksi EU velvoittaa jäsenvaltiot olemaan tunnustamatta tai panematta täytäntöön mitään venäläisen tuomioistuimen

antamaa kieltomääräystä, määräystä, välitoimea, tuomiota tai muuta tuomioistuimen päätöstä, joka liittyy sellaiseen sopimukseen tai liiketoimeen, jonka täytäntöönpanoon asetuksen (EU) N:o 833/2014 ja asetuksen (EU) N:o 269/2014 nojalla määrätty toimenpiteet ovat suoraan tai välillisesti vaikuttaneet.

## Valko-Venäjä-pakotteet

Valko-Venäjän henkilöpakotelistalle lisätään **2** uutta tahoa.

EU laajentaa myös sellaisten toimijoiden listaa, jotka ovat sotilaallisia loppukäyttäjiä, osa Valko-Venäjän tai Venäjän sotateollista kompleksia tai joilla on kaupallisia tai muita yhteyksiä maiden puolustus- ja turvallisuusalaan tai jotka muuten tukevat sitä, lisäämällä listaan **4 uutta tahoa**.

Valko-Venäjään kohdistettuihin sektoripakotteisiin tehdään merkittäviä laajennuksia ja niitä edelleen yhdenmukaistetaan Venäjä-pakotteiden kanssa. Sellaisten tuotteiden ja teknologioiden, jotka voisivat edistää Valko-Venäjän sotilaallista ja teknologista kehittämistä tai puolustus- ja turvallisuusalan kehittämistä, vientikieltolistaa laajennetaan myös eli yhdenmukaistetaan Venäjää koskevan vastaavan vientikieltolistan kanssa.